

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW

DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W BYDGOSZCZY

85-097 Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 34
Tel. (0-52) 345-56-44, Fax (0-52) 345-56-17, Tel. Centrala (0-52) 3254-100
E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, dn. 09.10.2001 r.

Znak: RBG-565-S-03/01/1671/RJ

Decyzja Nr RBG - 42/2001

Na podstawie art. 85 ust. 1 w związku z art. 1 ust. 1 i art. 68 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319) po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego wszczętego na wniosek Anny i Czesława Żuk prowadzących działalność gospodarczą pod nazwą „AARON” Kompleksowe Usługi Pogrzebowe z siedzibą w Olsztynie oraz Ewy i Zbigniewa Pszczółkowskich prowadzących działalność gospodarczą Zakład Usług Pogrzebowych „HADES” z siedzibą w Olsztynie, w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie stosowania przez Miejski Szpital Zespolony w Olsztynie oraz Grażynę Kaczmarek prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Dom Pogrzebowy „MARKET” z siedzibą w Olsztynie praktyk ograniczających konkurencję określonych w art. 8 ust. 2 pkt 3 i 5 i art. 5 ust. 1 pkt 3 i 6 powołanej wyżej ustawy.

Uzasadnienie

W dniu 19 czerwca 2001 r. do Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy wpłynął wniosek Anny i Czesława Żuk prowadzących działalność gospodarczą pod nazwą „AARON” Kompleksowe Usługi Pogrzebowe z siedzibą w Olsztynie oraz Ewy i Zbigniewa Pszczółkowskich prowadzących działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Pogrzebowych „HADES” z siedzibą w Olsztynie, reprezentowanych przez radcę prawnego Lecha Obare, o wszczęcie postępowania w sprawie nakazania zaniechania stosowania przez Miejski Szpital Zespolony w Olsztynie (zwany dalej MSZ) oraz Grażynę Kaczmarek prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Dom Pogrzebowy „MARKET” z siedzibą w Olsztynie (zwaną dalej Grażyną Kaczmarek) praktyk ograniczających konkurencję polegających na:

- 1/ nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku usług pogrzebowych przez Grażynę Kaczmarek poprzez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji,
- 2/ nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku usług szpitalnych przez MSZ poprzez stosowanie w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych warunków umów, stwarzający tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji oraz poprzez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji,
- 3/ zawarciu pomiędzy MSZ i Grażyną Kaczmarek porozumienia, którego celem był podział rynku zbytu oraz ograniczenie dostępu do rynku przedsiębiorców nieobjętych porozumieniem.

W dniu 30.07.2001 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (w imieniu którego działa Dyrektor tut. Delegatury), zwany dalej organem antymonopolowym, wszczął postępowanie wyjaśniające, w trakcie którego ustalono następujący stan faktyczny:

- 1/ Miejski Szpital Zespolony zawarł w dniu 30.11.1992 r., a następnie 15.01.1994 r. umowę (ujednoliconą o treść aneksów do poprzednio łączącej strony umowy oraz zawierającą nową stawkę czynszu) dzierżawy domu przedpogrzebowego (prosektorium) z Grażyną Kaczmarek. Zawarcie umowy było poprzedzone przeprowadzeniem w 1992 r. przetargu. Wyłaniając najkorzystniejszą ofertę MSZ kierował się interesem własnym związanym z korzyściami finansowymi i organizacyjnymi, ale także brał pod uwagę doświadczenia zdobyte przez oferentów w świadczeniu podobnych usług w innych prosektorium na terenie byłego województwa olsztyńskiego.
- 3/ Umowa dotyczyła m.in. realizacji zadań własnych MSZ związanych ze zgonami pacjentów w nim leczonych (przechowywanie zwłok, prowadzenie dokumentacji związanej ze zgonami osób zmarłych w MSZ, odbiór zwłok i szczątków ludzkich z MSZ, przeprowadzanie sekcji zwłok).
- 4/ Zawarcie w/w umowy, utrudniło, zdaniem wnioskodawców dostęp do rynku usług pogrzebowych, w związku z tym, iż dzierżawca prosektorium uniemożliwił wnioskodawcom (choćby odpłatnie) dostęp do pomieszczeń domu przedpogrzebowego (prosektorium). Zgodnie z umową dzierżawca zobowiązał się udostępnić firmie wybranej przez rodzinę do przeprowadzenia uroczystości pogrzebowych jedynie kaplicę, co oznacza, iż wybrana przez rodzinę - do przeprowadzenia uroczystości pogrzebowej - firma nie może dokonać czynności związanych z przygotowaniem zwłok do pochówku, albowiem pozostałe pomieszczenia domu pogrzebowego są dla niej niedostępne. Dzierżawca zobowiązał się do udostępnienia w ustalonych godzinach pomieszczeń pogrzebowych tylko rodzinie zmarłego.
- 5/ W chwili obecnej na terenie Olsztyna znajdują się trzy prosektoria, w tym dwa z nich prowadzone są przez Grażynę Kaczmarek.

Organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów chroni interes publiczny, co wynika z treści art. 1 ust. 1 tej ustawy. Art. 1 ust. 1 w/w ustawy brzmi „Ustawa określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów”. Publiczny znaczy dotyczący ogółu, dostrzeżony przez nie określoną z góry liczbę osób, a nie jednostki, czy też określoną grupę. A zatem podstawą do zastosowania przez organ antymonopolowy przepisów ustawy antymonopolowej

musi być uprzednie stwierdzenie, że został naruszony interes publicznoprawny, a nie interes prawny jednostki, czy też grupy – w tym przypadku interes wnioskodawców (por. wyroki Sądu Najwyższego z dn. 29.05.2001 r., sygn. akt I CKN 1217/98, a także wyroki Sądu Antymonopolowego z dnia 25.06.2001 r., sygn. akt XVII Ama 84/00, z dnia 4.07.2001 r., sygn. akt XVII Ama 108/00, z dnia 27.06.2001 r. sygn. akt 87/00, dn. 4.07.2001 r., sygn. akt XVII Ama 100/00).

Z informacji przedstawionych przez wnioskodawców (w piśmie z dnia 18.09.2001 r.) wynika, iż poza wnioskodawcami i Grażyną Kaczmarek na rynku usług pogrzebowych w Olsztynie występują nadto tylko n/w przedsiębiorcy:

1/ p. Balińska i p. Wachowska – Usługi Pogrzebowe w Olsztynie,

2/ p. Jarmużewski i p. Domasiewicz- Usługi Pogrzebowe „ARKADIA” w Olsztynie.

Krąg podmiotów świadczących usługi pogrzebowe jest więc ograniczony – trudno zatem mówić o interesie dotyczącym nieokreślonej z góry liczby osób.

W niniejszej sprawie wnioskodawcy wskazują, iż doszło do naruszenia ich interesów.

W przypadku, gdy, zdaniem wnioskodawców, została naruszona sfera ich interesów prywatno-prawnych, winny zostać uruchomione indywidualne środki prawne mające na celu ochronę ich praw, a nie ustawa, która określa „zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów”.

Przedstawione powyżej stanowisko organu antymonopolowego zostało przyjęte i wielokrotnie zaakcentowane, zwłaszcza w ostatnim okresie czasu, w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz Sądu Antymonopolowego.

W niniejszej sprawie nie sposób przeoczyć także innej bardzo ważnej kwestii. Zgodnie z treścią art. 68 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319) nie wszczyna się, z zastrzeżeniem art. 93, postępowania, jeżeli upłynęło 5 lat od końca roku, w którym dopuszczono się naruszenia przepisów ustawy. Umowa dzierżawy pomieszczeń domu przedpogrzebowego została zawarta przez MSZ i Grażynę Kaczmarek w dniu 15.01.1994 r. Uwzględniając treść powołanego przepisu należy stwierdzić, iż termin 5 lat przewidziany dla wszczęcia postępowania antymonopolowego upłynął z dniem 31 grudnia 1999 r. (licząc 5 lat od końca 1994 r.), podczas gdy wniosek został przez wnioskodawców wniesiony w dniu 19 czerwca 2001 r.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej stronom przysługuje – stosownie do treści art. 479²⁸ kpc- odwołanie do Sądu Antymonopolowego w Warszawie za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy w terminie dwutygodniowym od daty otrzymania niniejszej decyzji.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy

Andrzej Chajęcki

Otrzymują:

1/ Lech Obara

Kancelaria Radcy Prawnego

ul. Warszawska 39/3

10-081 Olsztyn

2/ Grażyna Kaczmarek

Dom Pogrzebowy „MARKET”

ul. Mariańska 4

10-052 Olsztyn

3/ Pani Bożena Marcinkowska

Dyrektor

Miejskiego Szpitala Zespołonego

ul. Niepodległości 44

10-045 Olsztyn

4/ a/a